

Pia Kauma kok

Kirjallinen kysymys nuorten työehtojen ja työturvallisuuden toteutumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Nuorten työehtoihin ja työturvallisuuteen liittyvät kysymykset nousevat esiin erityisesti kesäisin, kun moni nuori kerryttää ensimmäisiä kokemuksiaan työelämästä erilaisten kesätöiden kautta. Aika ajoin esiin nousee myös tapauksia, joissa työehtoja tai työturvallisuutta ei noudateta riittäväällä tavalla.

Esimerkiksi kesällä 2015 Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelutarkastajat valvoivat noin kuuttakymmentä työpaikkaa, joissa työskentelee nuoria kesätyöntekijöitä. Viidenneksellä valvotuista työpaikoista todettiin puutteita palkan määrässä tai vuosilomapalkan maksamisen ajankohdassa. Työterveyshuolto puuttui puolelta tarkastetuista työpaikoista. Lisäksi epäselvyyksiä havaittiin työvuoroluetteloiden laatimiseen liittyvissä pelisäännöissä. Työpaikoilla tulee olla selkeät pelisäännöt esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa työvuoroa ei voida toteuttaa suunnitellulla tavalla vaikkapa sateisen sään vuoksi. Jos työvuoro on sovittu, on työntekijällä oikeus myös sovitettuun korvaukseen.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston raporteista vuosilta 2016 ja 2017 ilmenee samankaltaisia ongelmia. Eteläsuomalaisiin ravintola-alan yrityksiin tehdyissä tarkastuksissa yhteensä 169 yritystä jäi kiinni liian pienen palkan maksamisesta. Tarkastuksissa toimintaohjeita tai kehotuksia saaneista useampi kuin joka kymmenes ravintola maksoi työntekijöilleen liian vähän palkkaa. Lisäksi tarkastuksissa löydettiin muun muassa luvatonta työvoimaa ja vaarallisen korkeita työskentelylämpötiloja.

Vastaavanlaisia puutteita on ilmennyt myös muilla aloilla, kuten rakennusosalalla. Maaliskuussa 2015 Helsingin poliisilaitos ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue tekivät valvontaiskun yhteensä 25 Helsingissä sijaitsevalle rakennustyömaalle. Tuolloin havaittiin, että viikonloppuisin monilla työmailla ei ollut lainkaan työmaajohtoa paikalla ja yhdellä työmaasta havaittiin korkealla tapahtuvaa työskentelyä ilman asianmukaisia putoamissuojia.

Vuonna 2017 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue havaitsi työmaiden sähköjärjestelyissä puutteita, joiden takia sähköiskun vaara oli tavallista suurempi. Sekä ravintola- että rakennusala ovat toimialoja, joihin nuoret pääsevät suhteellisen helposti töihin. Tämä ei kuitenkaan saa missään tilanteessa tarkoittaa sitä, että heidän työskentelyoloistaan voisi tinkiä.

Kirjallinen kysymys KK 321/2018 vp

Lainsäädännön ja viranomaisvalvonnan tulee olla sellaisella tasolla, ettei nuorten työehtoja tai työturvallisuutta voi jättää noudattamatta tai kiertää erilaisten porsaanreikien avulla. Ensimmäisten työkokemustensa perusteella nuori muodostaa käsityksensä siitä, millaista työnteke on. Sen lisäksi, että lakien ja valvonnan on oltava ajan tasalla, tulisi myös kodeissa ja kouluissa käydä nykyistä tarkemmin läpi esimerkiksi työsopimuksen solmimiseen ja noudattamiseen liittyviä kysymyksiä. On tärkeää, että nuoret oppivat tunnistamaan työelämässä sekä oikeutensa että velvollisuutensa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo edistää nuorten työehtojen ja työturvallisuuden toteutumista työpaikoilla ja

millaisia muutoksia lainsäädäntöön ja/tai työsuojeluvalvontaan tehdään, jotta työkuultuuria saadaan paremmaksi ja kuvatuunlaiset epäkohdat korjattua?

Helsingissä 23.8.2018

Pia Kauma kok